

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 8. juni 2005
Kontor: Civilkontoret
Sagsnr.: 2005-5410-0011
Dok.: LGH40090

Bidrag til samlenotat for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20.-22. juni 2005.

Vedrørende: Forslag til Rådets direktiv om minimumsregler for beskyttelse af slagtekyllinger
(KOM (2005) 221 endelig)

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har den 30. maj 2005 fremsat forslag til Rådets direktiv om mindstekrav til beskyttelse af slagtekyllinger. Direktivet vil indebære, at der på fællesskabsplan fastsættes mindstekrav til indretning og drift af produktionssystemer og kyllingehuse, herunder bestemmelser om belægningsgrad, lysforhold, adgang til foder og tør strøelse, støjniveau, inspektion, rengøring og desinfektion, opbevaring af kontroloptegnelser samt om operative indgreb. Dertil kommer bestemmelser om veterinært tilsyn og kontrol ved slagtning.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20.-22. juni 2005 med henblik på præsentation.

1. Baggrund

Produktionen af slagtekyllinger udgør en af de mest omfattende og intensive former for kødproduktion. Ifølge Kommissionens oplysninger har den årlige produktionen et omfang på ca. 4 mia. slagtekyllinger i EU's medlemslande (forud for udvidelsen med de ti nye medlemslande), og det

anslås, at antallet af slagtekyllinger er forøget med ca. 18 pct. med udvidelsen til 25 medlemslande pr. 1. maj 2004.

En rapport fra EU's Videnskabelige Komité for Dyresundhed og Dyrevelfærd i marts 2000 (The Welfare of Chickens Kept for Meat Production (Broilers)) viste en del velfærdsproblemer for slagtekyllinger, herunder benproblemer og forekomsten af forskellige sygdomme. Der er ikke i EU-regi vedtaget specifikke regler til beskyttelse af slagtekyllinger. Opdræt af slagtekyllinger er derimod omfattet af de generelle regler i Rådets direktiv 1998/58/EF af 20. juli 1998 om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål. Kommissionen har på den baggrund fundet det nødvendigt at fremsætte et forslag til direktiv om mindstekrav ved hold af slagtekyllinger for at fremme dyrevelfærden på området.

Kommissionen har således den 30. maj 2005 fremsat et forslag til Rådets direktiv om minimumsregler for beskyttelse af slagtekyllinger.

2. Hjemmelsgrundlag

Direktivforslaget er fremsat under henvisning til Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, herunder særligt artikel 37 om retningslinjer for den fælles landbrugspolitik.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

3.1. Nærhedsprincippet

Kommissionen har om forholdet til nærhedsprincippet anført, at formålet med forslaget ikke kan opfyldes tilfredsstillende af medlemslandene selv, idet forskelle i medlemslandenes eksisterende regler for slagtekyllinger kan have betydning for konkurrencen.

Efter Kommissionens opfattelse vil medlemslandenes egne initiativer være utilstrækkelige til at opnå de mål, som Kommissionens forslag tilsigter. Fælles minimumsregler for beskyttelse af slagtekyllinger i EU er nødvendige for også at sikre rationel udvikling inden for produktionen af slagtekyllinger.

På nuværende tidspunkt er opdræt af slagtekyllinger omfattet af de generelle regler i direktiv 1998/58/EF af 20. juli 1998 om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål. Særlige regler om krav til beskyttelse af slagtekyllinger findes imidlertid kun i Sverige og i Danmark.

Kommissionen finder på den baggrund, at en harmonisering i EU ved hjælp af minimumsregler på området vil være medvirkende til at undgå en skævvridning af markedet som følge af forskelle i medlemslandenes nationale lovgivning.

Regeringen finder, at nærhedsprincippet må anses for overholdt, da forslaget efter regeringens opfattelse vil være medvirkende til at skabe lige vilkår for produktionen af slagtekyllinger. Det er endvidere regeringens opfattelse, at kun en samlet indsats i EU kan skabe tilstrækkelig sikkerhed for en generel forbedring af dyrevelfærden for slagtekyllinger inden for fællesskabet, idet Danmark og Sverige på nuværende tidspunkt er de eneste lande med nationale regler på området.

3.2. Proportionalitetsprincippet

Kommissionen anser forslaget for at være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. Der er i den forbindelse anført, at direktivet fastsætter minimumsregler, således at medlemslandene kan fastsætte yderligere, strengere regler for området.

Forslaget er efter regeringens opfattelse i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet.

4. Formål og indhold

Forslaget har ifølge Kommissionen til formål at indføre fælles mindstekrav til beskyttelse af slagtekyllinger. På nuværende tidspunkt er slagtekyllinger udelukkende omfattet af de generelle regler i Rådets direktiv 1998/58/EF af 20. juli 1998 om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål.

Direktivforslaget finder anvendelse på besætninger med 100 slagtekyllinger eller derover og omfatter ikke avlsbesætninger og rugeægsproduktion.

Forslaget fastlægger generelle bestemmelser for alle kyllingebesætninger, herunder om kyllingehuses indretning, bestemmelser om drikkevandsanlæg, adgang til foder og tør strøelse, støjniiveau, tilsyn, rengøring og desinfektion, opbevaring af kontroloptegnelser samt om operative indgreb.

I forbindelse med krav til kyllingehusenes indretning fastsættes endvidere regler om lys. Lysintensiteten skal være på mindst 20 lux i lysperioderne, målt i kyllingernes øjenhøjde, og skal kunne oplyse hele gulvarealet. Inden for tre dage efter kyllingernes placering i huset og indtil tre dage før forventet tidspunkt for slagtning skal der følges et lysprogram, der indebærer en samlet daglig mørkeperiode på mindst 8 timer med en sammenhængende periode på ikke under 4 timer.

Belægningsgraden må som udgangspunkt ikke overstige 30 kg levende vægt pr. m². Belægningsgraden kan dog øges til max. 38 kg levende vægt pr. m² under forudsætning af overholdelse af supplerende regler.

Hvis belægningsgraden skal øges, skal der bl.a. foreligge detaljeret dokumentation af virksomhedens produktionssystem, produktionsmål, planer for tilsyn af henholdsvis besætningen og det tekniske udstyr, procedurer for udtynding, rengøring og desinfektion. Hertil kommer oplysninger om leverandører, tilknyttet dyrlæge og personale samt registrering af oplysninger om temperatur, luftfugtighed og vandforbrug m.v. Der skal ligeledes foreligge dokumentation for ventilation og klimastyring, vandings- og fodringssystemer, strøelse samt alarmsystem.

Herudover skal der foretages besætningskontrol med henblik på bl.a. at kontrollere, at udstyr og drift af kyllingeproduktionen er egnet til at sikre et acceptabelt niveau for dyrenes velfærd. Endelig skal der på slagteriet foretages undersøgelser af et repræsentativt udsnit af mindst 200 kyllinger med henblik på bl.a. at vurdere dødeligheden samt forekomsten af trædepudesvidninger. Forekomsten af trædepudesvidninger vurderes på baggrund af kontrol af én fod pr. kylling og kategoriseres i tre grupper, hvor ingen svidninger giver 0 point, mindre svidninger 1 point og alvorlige svidninger 2 point. Herefter beregnes den samlede pointscore, således at gruppen med 1 point ganges med 0,5, mens gruppen med scoren 2 ganges med 2. Er den samlede gennemsnitlige pointscore mere end 50 point, underrettes ejeren/besidderen, samt bedriftens faste dyrlæge og myndighederne.

Direktivforslaget fastsætter endvidere krav til uddannelse af personale, der har med slagtekyllinger at gøre, herunder undervisning med fokus på dyrevelfærd. Medlemslandene pålægges i den forbindelse at sørge for, at kurser mv. oprettes og godkendes, samt at der udstedes kursusbeviser for gennemført uddannelsesforløb.

Forslaget indeholder endelig bestemmelser om medlemslandenes pligt til at foreskrive sanktioner for overtrædelse af nationale regler, der gennemfører direktivet. Ligeledes fastsættes det, at Kommission inden for to år skal udarbejde en rapport om mulighederne for at indføre en mærkningsordning, der fremhæver kyllingekød produceret i overensstemmelse med dyreværns-mæssige standarder. Herudover skal Kommissionen inden for fem år udarbejde en rapport om genetiske parametres betydning for konstaterede problemer, der forringer dyrevelfærden.

Et grundnotat om forslaget vil blive udarbejdet og oversendt til Folketinget, når den danske sprogversion foreligger.

5. Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse om forslaget foreligger endnu ikke.

6. Gældende dansk ret

De danske regler om hold af slagtekyllinger findes i lov nr. 336 af 16. maj 2001 om hold af slagtekyllinger samt bekendtgørelse nr. 1069 af 17. december 2001 om hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion¹.

Lov om hold af slagtekyllinger er udarbejdet på grundlag af en delrapport afgivet af Justitsministeriets arbejdsgruppe om slagtefjerkræ i 2000. Loven indeholder dels overordnede bestemmelser om lysprogrammer, strøelse, ventilation og klimastyring, belægningsgrad, foder- og drikkeanlæg, tilsyn på slagteri, besætningskontrol og påbud, dels bemyndigelsesbestemmelser, som giver justitsministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler inden for visse af områderne.

For så vidt angår belægningsgraden fremgår det af lovens § 7, at den gennemsnitlige belægning i det enkelte hus ikke må overstige 40 kg levende kylling pr. m² gulvareal. Bestemmelsen er dog omfattet af en overgangsordning (§ 22, stk. 2), der over fire år har nedsat den gennemsnitlige belægningsgrad fra max. 44 kg. i 2002 til lovens udgangspunkt, max. 40 kg., fra og med 2006. Belægningsgraden er i 2005 fastsat til at være maksimalt 41 kg levende kylling pr. m² gulvareal.

Det følger endvidere af lovens § 12, at fødevareregionerne kan påbyde en producent at nedsætte belægningen af slagtekyllinger, hvis f.eks. fødevareregionen konstaterer væsentlige eller gentagne velfærdsproblemer i et eller flere huse. Producenten kan i almindelighed ikke påbydes at nedsætte sin belægning af slagtekyllinger til mindre end 25 kg levende kylling pr. m² gulvareal.

Bekendtgørelsen om hold af slagtekyllinger indeholder detaljerede regler om bl.a. driftsledelse, lysintensitet, lysprogrammer, beregning af belægningsgrad, tilsyn på slagteri, opfølgende kontrol og besætningskontrol.

For så vidt angår lysprogrammer, fremgår det af bekendtgørelsens § 5, at længden af mørkeperioder afhænger af kyllingernes alder. Kyllinger fra 5 til 12 dage gamle skal have en sammenhængende mørkeperiode på ikke under otte timer, mens kyllinger, der er mellem 13 og 28 dage gamle som udgangspunkt skal have en sammenhængende mørkeperiode på 6 timer, der dog kan reduceres jævnt til 3 timer, således at den gennemsnitlige mørkeperiode ikke må være mindre end 4,5 time i døgnet. Fra 29 dage efter udrugning og til 5 dage før slagtning kan mørkeperioden reduceres jævnt til 3 sammenhængende timer. Mørkeperioden kan yderligere reduceres jævnt i løbet af perioden, dog må den gennemsnitlige sammenhængende mørkeperiode ikke være mindre end 1,5 time i døgnet i hele perioden.

For så vidt angår tilsynet på slagteriet er det i bekendtgørelsens §§ 7-8 bestemt, at kyllingernes fjerdragt vurderes, ligesom der foretages stikprøvevis undersøgelse af kyllingernes trædepuder.

¹ Bekendtgørelsens § 19 (betalingsbestemmelse) er ændret ved bekendtgørelse nr. 697 af 29. juni 2004.

På slagtekyllinger fra samme hus udtages 100 slagtekyllingefodder, som herefter undersøges for svidninger og andre synlige skader. Hver kyllingefod tildeles point efter en skala, hvor ingen svidninger giver 0 point, få og mindre alvorlige svidninger giver 1 point, mens mange eller alvorlige svidninger giver 2 point.

Hvis de 100 kyllingefodder tilsammen højst tildeles 40 point, foretager dyrlægen sig ikke yderligere. Hvis kyllingefodderne tildeles mere end 40 point, skal embedslægen – afhængig af det samlede antal point – enten (ved mellem 41 og 80 points) gøre den ansvarlige producent opmærksom herpå med henstilling om straks at rette op på utilstrækkelige forhold eller (ved mellem 81 og 200 points) straks indberette forholdet til vedkommende fødevareregion. Fødevareregionen vurderer på baggrund af oplysningerne (§ 10), om der er behov for at foretage et kontrolbesøg i besætningen, eller om forholdene kan søges udbedret ved skriftlig henvendelse til producenten, eventuelt med påbud om enten at rette op på forholdene eller udarbejde en nærmere redegørelse.

Fødevareregionerne skal hvert år foretage stikprøvekontrol i mindst 5 pct. af besætningerne, dog mindst 50 besætninger. Kontrolbesøget skal som minimum omfatte en undersøgelse af de fysiske rammer for opdrættet vedrørende slagtekyllinger og forhold vedrørende den daglige driftsledelse.

Endvidere kan det oplyses, at Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, som indeholder bestemmelser, der gennemfører Rådets direktiv om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål (98/58/EF), fastsætter generelle krav til beskyttelse af landbrugsdyr, herunder slagtekyllinger, og indeholder regler om tilsyn af dyrene, overordnede krav til luftcirkulation, temperatur og lys m.v.

7. Lovgivningsmæssige, statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

7.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af direktivforslaget vil få lovgivningsmæssige konsekvenser, idet både lov om hold af slagtekyllinger og bekendtgørelse om hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion på visse punkter vil skulle ændres.

Udgangspunktet i lovgivningen for belægningsgraden vil således skulle ændres. Det skyldes, at udgangspunktet i dansk ret er, at producenten er berettiget til at have en høj belægningsgrad, som kan nedsættes, hvis produktionsforholdene ikke er i orden, mens udgangspunktet i forslaget til direktiv er en lav belægningsgrad, som kan øges, hvis producenten opfylder nogle supplerende krav.

Endvidere vil en vedtagelse af direktivet medføre, at blandt andet bekendtgørelsens regler om lysprogrammer og tilsyn på slagteriet, herunder beregningen af pointscoren ved trædepudesvidninger, skal ændres, ligesom der vil skulle udarbejdes regler om blandt andet uddannelse af personale.

7.2. Statsfinansielle konsekvenser

Direktivforslaget skønnes på nuværende tidspunkt at medføre ingen eller meget begrænsede merudgifter for det offentlige. Udgifterne til overvågning af trædepuder og fjerdragt på slagterierne afholdes således i dag af den enkelte slagtekyllingeproducent, mens udgifterne til besætningskontrollen afholdes af Fjerkræafgiftsfonden, medmindre der er tale om opfølgende besætningskontrol, hvor udgiften påhviler producenten. For så vidt angår de administrative konsekvenser for det offentlige er fødevareregionerne allerede i dag pålagt en række overvågnings- og kontrolopgaver, som bl.a. består i at godkende redegørelser, tilrettelægge kontrolbesøg og overveje nødvendigheden af eventuelle påbud mv.

7.3. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at angive et skøn over de samlede samfundsøkonomiske konsekvenser ved en vedtagelse af direktivforslaget. Det skønnes dog, at direktivet vil medføre øgede omkostninger for erhvervslivet, bl.a. på baggrund af nedsættelse af belægningsgraden i kyllingehusene.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring hos Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Miljøministeriet, Fødevarerstyrelsen, Direktoratet for FødevarerErhverv, Plantedirektoratet, Vildtforvaltningsrådet, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks JordbrugsForskning (Forskningscenter Foulum), Fødevarerøkonomisk Institut, Dyreværnsrådet, Det Dyreetiske Råd, Det Veterinære Sundhedsråd, Den Danske Dyr lægeforening, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Landbrugsraadet, Det Danske Fjerkræraad, Kødblandens Fællesråd, Dansk Familielandbrug, De Danske Landboforeninger, Danmarks Fjerkræavlerforening for Raceavl, Danske Slagterier, Slagteriernes Forskningsinstitut, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Danske Slagtefjerkræ, 3F Fagligt Fælles Forbund, BornPoultry A/S, Gjern Fjerkræ I/S, Struer Fjerkræslagteri A/S, Holmegaards Rugeri, Ulfborg Slagteri, Dan Poultry Service, Mølbjergs Rugeri, Thor Export ApS, Rose Poultry A/S, Fjelsted Fjerkræslagteri, Vellingegårds Fjerkræ, Danpo A/S, Padborg Fjerkræslagteri A/S, Dyrenes Beskyttelse, Dyreværnsorganisationernes Samarbejdsudvalg (DoSu), Samarbejdende Dyreforeninger i Danmark, Nordisk Samfund til Bekæmpelse af Misbrug af Dyr, Inges Kattehjem, Dyrefondet, Gruppen for Dyrevelfærd, Dyreværnsforeningen Freja, WSPA Danmark, Rigsadvokaten, Politimesterforeningen og Dommerforeningen.

Høringsfristen udløber mandag den 27. juni 2005.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser initiativet til en samlet indsats for en forbedring af dyrevelfærden for slagtekyllinger velkomment og er overordnet set positiv over for direktivforslaget.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige medlemslandes holdning til forslaget kendes endnu ikke. Som nævnt har kun Sverige og Danmark på nuværende tidspunkt regler om beskyttelse af slagtekyllinger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Direktivforslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.